

Bruxelles, den 27.7.2023
COM(2023) 458 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

Gennemgang af Liechtensteins sektortilpasninger

1. INDLEDNING

Ifølge artikel 5, stk. 2, i protokol 15 til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen) om overgangsperioder for den frie bevægelighed for personer¹ kunne Liechtenstein indtil den 1. januar 1998 opretholde kvantitative begrænsninger for nye indbyggere, for så vidt angår EU-borgere og statsborgere i andre EFTA-stater, hvorefter disse begrænsninger gradvis ville blive reduceret. EØS-Rådets afgørelse nr. 1/95 af 10. marts 1995² om ikrafttrædelsen af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde for Fyrstendømmet Liechtenstein indeholdt en erklæring fra EØS-Rådet om den frie bevægelighed for personer. Ifølge erklæringen skal der ved udløbet af den overgangsperiode, der er fastsat i protokol 15 til EØS-aftalen, foretages en gennemgang af overgangsforanstaltningerne under hensyntagen til Liechtensteins "særlige geografiske placering".

Efter udløbet af protokol 15 til EØS-aftalen om den frie bevægelighed for personer blev Liechtenstein og Den Europæiske Union enige om en særlig ordning i 1999. Denne ordning, der også kaldes "sektortilpasninger", blev oprindelig fastsat ved Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse nr. 191/1999³ og derefter indarbejdet i bilag V (arbejdskraftens frie bevægelighed) og bilag VIII (etableringsret) til EØS-aftalen. I henhold til ordningen om sektortilpasninger gælder den frie bevægelighed for personer for Liechtenstein. EU-borgere og statsborgere i andre EØS-lande, der ønsker at bosætte sig i Liechtenstein, skal dog have en opholdstilladelse. Sektortilpasningerne fastsætter mindsteantallet af tilladelser, der kan udstedes til EU-borgere og statsborgere i andre EØS-lande pr. år, så det svarer til en årlig nettostigning i antallet af borgere fra EU/EØS på hhv. 1,75 % (for økonomisk aktive personer) og 0,5 % (for økonomisk inaktive personer)⁴ af antallet i 1998. En opholdstilladelse er dog ikke en forudsætning for at kunne arbejde i Liechtenstein.

I forbindelse med udvidelsen af den Europæiske Union i 2004 blev disse ordninger, der i første omgang blev aftalt for en periode på fem år, forlænget på den betingelse, at de skulle gennemgås hvert femte år. Efter første gennemgang i 2009 blev anden gennemgang foretaget i 2014. De særlige

¹ EFT L 1 af 3.1.1994, s. 176.

² EFT L 86 af 20.4.1995, s. 58.

³ Afgørelse truffet af Det Blandede EØS-Udvalg nr. 191/1999 af 17. december 1999 om ændring af bilag VIII (etableringsret) og V (arbejdskraftens frie bevægelighed) til EØS-aftalen (EFT L 74 af 15.3.2001, s. 29).

⁴ Bilag VIII (etableringsret):

"Afsnit II

1. Antallet af opholdstilladelser, som årligt er til rådighed for statsborgere fra Island, Norge eller EU-medlemsstaterne, der udøver en økonomisk aktivitet i Liechtenstein, fastsættes således, at den årlige nettostigning i forhold til det foregående år af antallet af økonomisk aktive statsborgere fra disse lande, som er bosat i Liechtenstein, ikke er mindre end 1,75 % af antallet pr. 1. januar 1998.

[...]

2. Myndighederne i Liechtenstein bevilger opholdstilladelser på en måde, som ikke er diskriminerende, og som ikke forvrider konkurrencen. Halvdelen af nettostigningen i disponible tilladelser bevilges i henhold til en procedure, som giver lige muligheder for alle ansøgere.

3. Personer, som har en kortfristet opholdstilladelse, og som udøver en økonomisk aktivitet, indgår i kvoten.

[...]

Antallet af kortfristede opholdstilladelser med henblik på udøvelse af økonomisk aktivitet må højst afvige med 10 % fra, hvad det var i 1997.

Afsnit III

Familiemedlemmer til statsborgere fra Island, Norge og EU-medlemsstaterne, som lovligt har bopæl i Liechtenstein, har ret til at opnå en tilladelse med samme gyldighed som den, der er bevilget den person, som de er tilknyttet. De har ret til udøve en økonomisk aktivitet, og i så fald indgår de i det antal tilladelser, der bevilges økonomisk aktive personer.

Afsnit IV

En supplerende årlig kvote på 0,5 % af det grundlag, der er anført i punkt II, er til rådighed for personer, der ønsker at bosætte sig [...].

ordninger forblev uændrede efter de første to gennemgange. Den tredje gennemgang (for perioden 2014-2018) skulle have været foretaget i 2019, men blev forsinket.

Denne meddelelse udgør den tredje gennemgang og behandler spørgsmålet om, hvorvidt disse begrænsninger fortsat bør anvendes på antallet af opholdstilladelser udstedt af Liechtenstein.

2. SEKTORTILPASNINGER I PRAKSIS

Liechtenstein udarbejder årlige rapporter om, hvordan landet anvender sektortilpasningerne. Rapporterne sendes til EU-partnerne og EFTA-Tilsynsmyndigheden. Nedenstående oplysninger er baseret på Liechtensteins rapporter fra 2014-2018.

På grundlag af sektortilpasningerne skal myndighederne i Liechtenstein hvert år udstede mindst 56 nye opholdstilladelser og ca. 300 nye kortfristede opholdstilladelser (for en periode på højst 12 måneder) til EU-borgere og statsborgere i andre EØS-lande, der udøver en økonomisk aktivitet i Liechtenstein. Liechtenstein har opfyldt sine kvoteforpligtelser for nye tilladelser for hvert rapporteringsår (tabel 2 nedenfor). Der er en supplerende kvote på 16 tilladelser om året til rådighed for personer, der ikke udøver en økonomisk aktivitet, og som ønsker at bosætte sig i Liechtenstein.

Der er ingen restriktioner, der forhindrer familiemedlemmer til indehaveren af en opholdstilladelse i at slutte sig til deres ægtefælle/familie og bosætte sig i Liechtenstein. De har også ret til at udøve en økonomisk aktivitet.

Tabel 1: Antal ansøgninger indsendt af økonomisk aktive og inaktive personer i 2014-2018

År	Antal ansøgninger indsendt af økonomisk aktive personer	Antal ansøgninger indsendt af økonomisk inaktive personer
2014	517	16
2015	488	44
2016	599	71
2017	657	94
2018	706	133

Tabel 2: Antal tilladelser givet til økonomisk aktive og inaktive personer i 2014-2018

År	Antal tilladelser givet til økonomisk aktive personer	Antal tilladelser givet til økonomisk inaktive personer
2014	70	17
2015	67	22
2016	58	16
2017	70	16

2018	69	17
------	----	----

3. GENNEMGANGEN I 2019

Den nuværende gennemgang begyndte i 2019 og afsluttes grundet forsinkelser i 2023 med henblik på rettidig iværksættelse af gennemgangen i 2024 for perioden 2019-2023.

Tallene fra Liechtenstein for perioden 2014-2018 (se ovenstående tabel 1) viser en stigning i antallet af ansøgninger om opholdstilladelse indsendt af økonomisk aktive personer og en markant stigning i antallet af ansøgninger om opholdstilladelse indsendt af økonomisk inaktive personer. Antallet af ansøgninger er væsentligt højere end minimumskvoten for tilladelser, der kan gives.

Under høringerne mellem Europa-Kommissionen og Liechtenstein om en eventuel ændring af de nuværende regler fremførte Liechtenstein, at landets absorptionskapacitet fortsat var ret begrænset, og at den ikke havde ændret sig i løbet af gennemgangsperioden. Liechtenstein vurderede, at de særlige ordninger for Liechtenstein ikke bør ændres, og at gennemgangen for 2019-2023 bør finde sted inden maj 2024.

I forbindelse med gennemgangen og som angivet i EØS-Rådets afgørelse nr. 1/95 skulle Kommissionen tage hensyn til de omstændigheder, der er beskrevet i EØS-Rådets afgørelse nr. 1/95, nemlig at a) Liechtenstein råder over et meget lille beboeligt område af landdistriktskarakter, og at b) Liechtenstein har en usædvanlig høj procentdel af udenlandske statsborgere og arbejdstagere, og det er af vital betydning for landet, at det bevarer sin nationale identitet.

Den første omstændighed står ikke til at ændre, men i forbindelse med den anden omstændighed bemærker Kommissionen, at Liechtensteins befolkning er vokset med 1 014 personer fra 37 366 til 38 380 personer i referenceperioden 2014-2018, hvilket svarer til en stigning på 2,7 %. I samme periode steg antallet af ikkestatsborgere fra 6 451 i begyndelsen af 2014 til 6 855 i begyndelsen af 2018 — en stigning på 6,3 %. I 2018 var 34 % af de 38 380 personer ikkestatsborgere⁵. Disse data viser, at andelen af ikkestatsborgere i Liechtenstein forblev stor i referenceperioden.

Rådets EFTA-arbejdsgruppe blev orienteret om dette spørgsmål den 24. januar 2023 og igen den 7. februar 2023. Ingen medlemsstat gav udtryk for betænkeligheder ved videreførelsen af ordningen for 2014-2018.

4. KONKLUSION

På baggrund af ovenstående ser Kommissionen intet behov for at ændre de nuværende regler og finder, at bestemmelserne vedrørende sektortilpasningerne på nuværende tidspunkt kan forblive uændrede. Ikke desto mindre bemærker Kommissionen, at formlen til beregning af den årlige kvote samt beregningsgrundlaget har været uændret de sidste 24 år.

Set i lyset af det fælles mål om at stræbe mod den videst mulige gennemførelse af den frie bevægelighed for personer, jf. EØS-aftalen, kan parterne undersøge, om sektortilpasningerne burde

⁵ Årlige rapporter om anvendelsen af Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse nr. 191/1999 på området fri bevægelighed for personer i Liechtenstein (2014-2018).

ændres i forbindelse med den fjerde revision af sektortilpasningerne, som er planlagt til at finde sted i 2024.